

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kfv.VII.37.839/2020/8.

A tanács tagjai: Dr. Magyarfalvi Katalin

a tanács elnöke

Dr. Bérces Nóra

előadó bíró

Dr. Farkas Katalin

bíró

A felperes: felperes neve

(címe)

A felperes képviselője: Független Rendőr Szakszervezet

(címe)

ügyintéző: ... kamarai jogtanácsos

Az alperes: alperes neve

(címe)

Az alperes képviselője: ... kamarai jogtanácsos

A per tárgya: megbízási díjjal kapcsolatos közszolgálati jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Törvényszék 7.Kf.650.039/2020/8. számú ítélete

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.K.27.600/2019/11. sorszámu végzésével
kijavított 2.K.27.600/2019/10/II. sorszámu ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 7.Kf.650.039/2020/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 90.828 (kilencvenezer-nyolcszázhuszonnyolc) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a 2016. március 1-től 2019. január 31-ig terjedő időszakban főhatárrendész beosztásban teljesített hivatásos szolgálatot az alperes ... állományában. Az alperes utasítása alapján havonta változó mértékben, a fenti időszakon belül összesen 119

szolgáltatelljesítési napon ellátta a kiemelt főhatárrendészi (oldalparancsnoki) és szolgálatparancsnoki feladatokat is. Ebből a ...en 85 alkalommal végzett oldalparancsnoki, az ...en 34 esetben végzett szolgálatparancsnoki feladatokat.

[2] Az alperesnél a főhatárrendész munkakörhöz tartozó feladatkörök, valamint az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatkörökhöz tartozó munkaköri célok, funkciók egybeestek. Ezt a felperes 2013. október 31-én kelt módosított munkaköri leírásának IV. 1. pontja, valamint az egyes szabályozók is tartalmazták.

[3] A felperes az oldalparancsnoki feladatait ...en teljesítette, ahol a személy- és járműforgalom nagyságára tekintettel a be- és kiléptetést, az útlevélkezelést több sávban végezték. Az alperes az útlevélkezelőkre vonatkozó szigorú rezsimszabályok, illetve a határforgalom zavartalanságának a biztosítása érdekében szükségesnek ítélte az oldalparancsnoki feladatkör kialakítását, amelynek ellátója egyrészt összehangolta az adott forgalmi irányban szolgálatot teljesítő ügykezelők, kutatók és biztosítók tevékenységét, másrészt az elkülönített ellenőrzés végrehajtójaként hozzájárult ahhoz, hogy az átlépésre jelentkező személyek úti okmányainak ellenőrzése zavartalanul folyhasson. Az oldalparancsnok a ki- vagy belépő oldalon 5-10 fős személyi állományért felelt, illetve az ő munkájukat koordinálta és ellenőrizte.

[4] A felperes a szolgálatparancsnoki feladatkört ...en teljesítette, ahol az átlépésre jogosult állampolgárok köre szűkebb, emiatt a forgalma és eseményszámainak mennyisége, minősége eltért a röszkei határátkelőhely adataitól.

[5] A szolgálatparancsnoki feladatok munkaszervezési okokból, az átléptetés, a forgalomellenőrzés folyamatosságának biztosítása érdekében külön feladatként kerültek meghatározásra, melyet a főhatárrendész beosztású személyek elláthattak. A felperes, mint szolgálatparancsnok a teljes személyi állományt koordinálta, ellenőrizte, szükség szerint intézkedett az átcsoportosításukról, bélyegzőket adott ki, azokat ellenőrizte, napi jelentést tett.

[6] Az alperesnél a határforgalom zavartalan biztosítása érdekében szükséges volt a szolgáltatelljesítés saját megszervezése az oldalparancsnokok, illetve szolgálatparancsnokok útján. Mindez az utasítási jogkör és a felelősség tekintetében eltérést eredményezett a főhatárrendész beosztásba tartozókhoz képest. A szolgáltatelljesítés alatt ez a felperes által ellátandó többletfeladatokat, illetve az őt megillető utasítási jog tekintetében operatív feladatokat is jelentett.

[7] Az alperes a perbeli időszakban nem minden főhatárrendész beosztású személyt osztott be a kiemelt főhatárrendészi feladatkör elvégzésére, hanem közülük elsősorban azokat választotta ki, akik magasabb szakmai kvalifikáltsággal, szakértelemmel rendelkeztek, illetve a nagyobb felelősséget és a fokozottabb igénybevételt teljesíteni tudták. A perbeli időszakot megelőzően a korábbi munkáltatói jogkör gyakorlója a főhatárrendészek részére az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatkörök ellátásáért megbízási díj kifizetését rendelte el.

[8] Az alperes az eredeti, főhatárrendész beosztás melletti feladatok elvégzéséért nem fizetett megbízási díjat a felperesnek.

[9] A felperes 2019. március 4-én terjesztette elő szolgálati panaszát az alperesnél, amelyben elsődlegesen az illetményalap 150%-ának megfelelő megbízási díj megfizetését kérte.

[10] Az alperes vezetője a felperes szolgálati panaszát a 2019. július 18-án kelt határozatával elutasította. Ebben a Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról szóló 24/2015. (X. 15.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Szabályzat) rendelkezéseire hivatkozott, amely az oldalparancsnoki feladatkört külön nem nevesíti, és a szervezeti állománytáblázatban sincs ilyen elnevezésű beosztás rendszeresítve. A hierarchikusan felépülő alosztályon a

főhatárrendésztől elvárható, hogy az útlevélezézők, kutatók, biztosítók munkáját koordinálja, segítse. A beosztott állomány felett a felperes szakmai irányítási és felügyeleti feladatokat nem gyakorolhatott, mert az a szolgálatparancsnok kizárólagos feladata.

A felperes keresete és az alperes védírata

[11] A felperes a határozattal szemben keresetet terjesztett elő, melyben a 2016. március 1. és 2019. január 31. közötti időszakra 908.275 forint megbízási díj és késedelmi kamata, továbbá a perköltség megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Keresetét azzal indokolta, hogy az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatok ellátása során a beosztásához nem tartozó feladatokat végzett, ezért a többlétszolgálatért azonban megbízási díjat az alperes nem fizetett. Abból, hogy a szolgálati panaszt elutasító határozatban a tényállításait nem vitatták, arra következtetett, hogy az alperes is elismerte az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatok ellátását. A kimutatásban meghatározott szolgálati napokon a szolgálatparancsnoki kötelezettségek döntő részben eleget tett, erre a feladatra az alperes őt választotta ki. A főhatárrendésztől nem várható el a szolgálatparancsnoki részfeladatok ellátása sem, különösen úgy, hogy a szolgálatparancsnoki feladatokat szinte teljes egészében elvégezte a megadott szolgálati napokon. Az oldalparancsnoki feladatokat a munkaköri leírása nem tartalmazta, azok sem tartoztak a határrendész feladatok közé. Az oldalparancsnoki feladatkör „rész-egész viszonylatban” van a szolgálatparancsnoki feladatkörrel, mert alapvetően irányító és koordináló feladatot jelent mindkettő, azzal a különbséggel, hogy a szolgálatparancsnok az átkelőhely teljes személyi állományáért, míg az oldalparancsnok az átkelőhely egyik oldalának irányításáért, az oda beosztottak munkájáért felelt.

[12] Az alperes védíratában a felperes keresetének elutasítását kérte. Az alperes szerint az ellátott oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatok a határrendész munkakörbe tartoztak. A normaalkotó tudatosan határozta meg feladatkörként és nem beosztásként a főhatárrendész feladatok összességét, amelyek nem merítik ki a szolgálatparancsnok beosztásba kinevezettek kötelezettségeit. A felperes által ellátott feladatok többsége rendőri alapfeladat, csupán munkaszervezési okokból, az átléptetés, a határforgalom-ellenőrzés folyamatosságának biztosítása érdekében kerültek külön feladatként meghatározásra, de azokat a főhatárrendész beosztásban lévő személyek elláthatják.

Az elsőfokú bíróság döntése és annak indokai

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 908.275 forint megbízási díjat és annak késedelmi kamatát, rendelkezett továbbá a perköltség és az illeték viseléséről is.

[14] Az elsőfokú bíróság a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése, továbbá a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól

szóló 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 10. § (2) bekezdésének megtartottságát vizsgálta. Abból indult ki, hogy a peres eljárás során az alperes elismerte, hogy a keresettel érintett időszakban a felperes oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki feladatokat végzett az eredeti szolgálati beosztásának ellátása mellett, és az sem volt vitatott, hogy oldalparancsnokként, illetve szolgálatparancsnokként ellátott feladatok sem voltak vitások. Ezért ezek vonatkozásában csak azt kellett értékelni, hogy mindezek többletszolgálatot jelentettek-e.

[15] Ennek során az elsőfokú bíróság annak az alperesi nyilatkozatnak tulajdonított jelentőséget, mely szerint az előjáró szolgálatszervezési döntése alapján a főhatárrendész munkakört betöltő személyek lehettek egyrészt az alapfeladatok végrehajtói, de jogosultak voltak oldalparancsnokként és a Szabályzat 35-36. pontjában nevesített szolgálatparancsnokként is utasítást adni, akár a szolgálati előjáró által meghatározottak továbbításával, akár önálló jogon is. A főhatárrendész munkaköri leírása a munkakör célját, annak általános feladatait, a speciális munkaköri feladatokat, valamint az egyéb feladatokat tekintve túlnyomórészt teljes egészében megegyezett az oldalparancsnoki tevékenységgel, illetve jelentős részben megegyezett a szolgálatparancsnok feladataival. A különbség a beosztások (feladatkörök) között – a tényállásban rögzítettek szerinti tényleges szolgálatteljesítés alapján – a felelősség, valamint az utasítási jog tekintetében állt fenn. Az oldalparancsnok, illetve szolgálatparancsnok magasabb szintű felelősséggel és hatáskörrel elvégzendő feladatkört jelentettek. Az alperes határozatában elismerte, hogy a felperes az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatkört ellátta, és elismerte azt is, hogy részben olyan feladatokat is elvégzett, amelyek a szolgálatparancsnok feladatai. Azt sem tette vitássá, hogy a szolgálatparancsnok a főhatárrendésztől (B kategória) eltérő, magasabb (E kategória) beosztás, amely az állománytáblában is szerepel. Mindebből viszont az következik, hogy a felperes ilyenkor más beosztásba tartozó feladatokat látott el.

[16] A beosztások, munkaköri leírások túlnyomó részben való azonossága a főhatárrendész munkaköri leírásban foglaltakkal nem jelenti azt, hogy a felperes nem végzett többletfeladatokat. A munkaköri feladatok ugyanis nem csak a munkaköri leírásban, hanem a munkáltató konkrét utasításaiban, a munkaszervezés sajátosságai alapján végzett feladatokra tekintettel is megállapíthatók. Az oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki beosztáshoz tartozó feladatokat annak ellenére el kellett végeznie a felperesnek, hogy azok konkrétan nem szerepeltek a munkaköri leírásában, illetve a munkaköri leírásban foglalt konkrét feladatokat a sajátos munkaszervezésre tekintettel eltérő mértékű felelősséggel, irányítási és utasítási joggal kellett elvégeznie.

[17] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a főhatárrendész feladatkör, illetve az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatkör tartalma az irányítási és utasítási jog terjedelme tekintetében eltérő volt, azok egyidejű ellátása a felperes részére nagyobb leterheltséget jelentett, és az eredeti főhatárrendész feladatokhoz képest jelentősebb többletfelelősséget, többletterhet keletkeztetett. Az oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki szolgálattal kapcsolatos irányítási, ellenőrzési, döntési, adatkezelési, nyilvántartás-vezetési tevékenységek többletfeladat ellátást jelentettek, amelyhez többletfelelősség kapcsolódott, ami túlmutat az eredeti főhatárrendész beosztás szerinti felelősségen, ezért az oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki feladatok szakmailag magasabb kvalifikáltságot, szakértelmet, nagyobb felelősséget és fokozottabb igénybevételt jelentettek, mint amellyel a kirendeltségre beosztott főhatárrendészeknek a beosztásukból kifolyólag rendelkezniük kellett (Mfv.II.10.144/2016/3.). Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a következetes bírói gyakorlat alapján (Mfv.II.10.142/2016/4., Mfv.II.10.562/2015/4.) nincs annak érdemi jelentősége, hogy az oldalparancsnoki beosztás az állománytáblában szerepel-e,

mert nem a beosztás elnevezésének, hanem a ténylegesen elvégzett feladatoknak van relevanciája.

[18] Az elsőfokú bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy a Hszt. 71. § (5) bekezdésében foglaltak alapján az illetményalap mely százalékában jogosult a felperes megbízási díjra. A BM rendelet 10. § (2) bekezdése alapján kimondta, hogy a megbízási díj mértékének a megállapítása a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozik, azonban mivel az alperes nem ismerte el a többlétszolgálatot, ezért a bíróságnak kellett ezt a mértéket meghatároznia. Az elsőfokú bíróság a díj mértékét a felperes többlétszolgálatának mértékéhez igazította, és a felelősség súlyához mérten a saját beosztás ellátása mellett végzett többletfeladatot összehátasában, együttesen értékelve jelentős mértékűnek találta, és az alperest ennek megfelelően a rendvédelmi illetményalap 150%-át kitevő megbízási díj megfizetésére kötelezte.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[19] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét helyben hagyta. A másodfokú bíróság a Kp. 111. § (2) bekezdése alapján egyszerűsített ítéletet hozott, mivel az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét, annak helyes indokainál fogva hagyta helyben. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges és indokolt körben ténylegesen lefolytatta, a beszerzett bizonyítékokat és a peradatokat egymással összevetve vizsgálta, az ítélet indokolásában ezeket részletesen, mindkét fél álláspontját figyelembe véve értékelte, indokolási kötelezettségének eleget tett.

[20] A felek között nem volt vitatott, hogy a felperes oldalparancsnokként és szolgálatparancsnokként mely feladatokat látott el, ezt az elsőfokú bíróság tételesen le is vezette, és indokolással alátámasztotta az ezzel összefüggésben kialakított jogi álláspontját, amelyet a másodfokú bíróság is osztott. Az ítélet indokolásából világosan megállapítható volt – a Kúria által kialakított következetes ítélkezési gyakorlattal is alátámasztottan –, hogy az elsőfokú bíróság miért értelmezte többletfeladatként a felperes által végzett perbeli tevékenységet. Ezzel kapcsolatban nyomatékkal utalt arra a másodfokú bíróság, hogy korábban az alperes megbízási díj fizetésével ismerte el és ellentételezte a teljesített többletfeladatokat. A másodfokú bíróság szerint a többletteher, illetve többletfelelősség indokolta azt, hogy az alperes a magasabb szakmai képzettséggel, nagyobb gyakorlattal rendelkező főhatárrendészek közül maga jelölte ki azokat a személyeket, akiket arra utasított, hogy a saját feladatuk mellett a perbeli feladatokat is ellássák.

[21] A másodfokú bíróság a megbízási díj összegének mérséklésére irányuló fellebbezési kérelmet sem tartotta megalapozottnak. Hangsúlyozta, hogy a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozott volna a megbízási díj megállapítása, azonban az alperes ezt helytelen jogi álláspontja miatt elmulasztotta, így az elsőfokú bíróságnak kellett megállapítani a megbízási díj reális összegét. Ennek során helyesen járt el, amikor az oldalparancsnokként és szolgálatparancsnokként végzett többlétszolgálatot együttesen, összehátasában értékelte és megállapította, hogy a felperes által követelt megbízási díj a perbeli tevékenységgel arányos. Már a keresetlevélben rögzítette a felperes azokat a szempontokat és adatokat, amelyeket figyelembe vett a megbízási díj számításakor, e körben a felperesi érvelést a másodfokú bíróság is helytállónak tartotta, azt elfogadta.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[22] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását, valamint a felperes költségekben való marasztalását kérte a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése, a BM rendelet 10. § (2) bekezdése, a Szabályzat 34., 35., 39. pontjai, illetve az állam által elismert szakképesítések, szakmai követelmény moduljairól szóló 217/2012. (VIII.9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 406. pontja megsértése miatt. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság megsértette a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4)-(5) bekezdését, a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 279. § (1) bekezdését, valamint a Pp. 265. § (1) bekezdését is.

[23] Az alperes szerint az valóban nem volt vitás a felek között, hogy a felperes mely feladatokat látott el, de az, hogy ezek miért jelentettek többletfeladatot a főhatárrendésznek, nem került indokolásra. A többletfeladat meglétét tévesen tényként fogadta el mindkét bíróság, és azt az utasításadási joghoz kapcsolta. A hivatkozott bírói gyakorlat szerint valóban a ténylegesen elvégzett feladatoknak van jelentőségük, ugyanakkor a tényleges feladat tartalmát vizsgálva nem állapítható meg a többletfelelősség. Az ítéletek értelmében a főhatárrendész beosztásban lévő személyek feladatrendszere nem különbözik az alacsonyabb beosztásban lévő határrendész személyek feladataitól, és a főhatárrendészeknek magasabb illetményért ugyanazt a feladatot kell végezniük, mint az alacsonyabb illetményre jogosult határrendészeknek. Az alperes szerint az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatok a főhatárrendész feladatprofiljába beilleszthetők.

[24] Az oldalparancsnoki feladatkör tekintetében azt emelte ki, hogy a felperes kinevezés szerinti szolgálatteljesítési helye, a Szegedi Határrendészeti Kirendeltség mind a határforgalmi ellenőrzést, mind a határőrizeti tevékenységet ellátja. A határforgalom ellenőrzés területén fő feladat az útlevélezési tevékenység (határátléptetés), a határőrizeti tevékenységet pedig a zöld határban történő járőri feladatok jelentik. Ezeket az alapfeladatokat a határrendész és főhatárrendész beosztásba kinevezett személyek végzik. Amennyiben az alapfeladatokat és a beosztásokat egymáshoz rendeljük, akkor a határrendész járőr, illetve útlevélezési feladatokat hajthat végre, a főhatárrendész pedig lehet járőr, járőrparancsnok, illetve útlevélezési és oldalparancsnok is, hiszen az állománytáblázatban a főhatárrendész beosztást betöltők rendelkeznek utasításadási, irányítási, szervezési, ellenőrzési jogkörrel. A főhatárrendész a határrendészhez képest magasabb beosztást jelent, amely többletfelelősséggel jár, és a hierarchikusan felépülő szervezetben kapcsolódik hozzá utasításadási jog is. Ennek igazolására hivatkozott az alperes a Korm. rendelet 406. pontjára, amely részletezi a főhatárrendész feladatprofilját és egyértelműen megjelöli azokat a feladatokat, amelyek jelen perben vitatottak.

[25] Ezen felül a Szabályzat 39. pontjában meghatározott útlevélezési feladtból megállapítható, hogy az átléptetés tárgyában hozott döntést az útlevélezési hozza meg. Munkaszervezési okból valóban előfordulhat, hogy bizonyos esetekben az útlevélezési csak gyanú-okot tár fel, majd átadja az ügyet, illetve személyt az oldalparancsnoknak, aki dönt az átléptetés kérdésében, azonban a Röske Autópálya Határátkelőhelyen az útlevélezési a 12 órás szolgálata során több száz esetben dönt az átléptetés jogszerűségéről, míg az oldalparancsnok esetében ez a szám átlagosan 5-10 eset. A járőri, illetve az útlevélezési feladat általános alapfeladat, melyhez képest a járőrparancsnok, illetve a határforgalmi területen az oldalparancsnok feladatai a magasabb besorolású hivatásos személy feladatkörét

képezik és annak feladat-, illetve jogköre az utasításadás, irányításadás, ellenőrzés, melyre tekintettel a két beosztás között eltérő, többletfelelősség és munkateher állapítható meg. Ezzel ellentétes értelmezés arra vezetne, hogy a járőrszolgálat esetén a főhatárrendész jogosult lenne utasítást adni, de a határforgalmi intézkedése során nem. Továbbá ebben az esetben a főhatárrendész feladatai nem különböznének a határrendész feladataitól, kiüresedne a magasabb beosztáshoz kapcsolódó többletfelelősség.

[26] Vizsgálendő lett volna az is, hogy az utasításadási, ellenőrzési jogosultság mire terjed ki a felelősség mértékére vonatkozóan, ezek a feladatok ugyanis önmagukban nem eredményeznek többletfelelősséget. Az oldalparancsnoki minőségben végzett feladatok a főhatárrendész munkakör részét képezik, így azok nem jelentenek többletfeladatot a főhatárrendészeknek, nem keletkeztetnek beosztáshoz nem tartozó felelősséget, azok csupán a határrendész beosztásban lévő személyek feladatahoz képest jelentenek többletfelelősséget az utasításadási joghoz kapcsolódóan. A magasabb szakmai kvalifikáltság, szakértelem magából a főhatárrendész beosztásból adódó többlettulajdonság, azaz nem szolgálhat indokként a többletfelelősség megállapítására.

[27] Az alperes a szolgálatparancsnoki feladatok tekintetében hangsúlyozta, hogy nem ismerte el azt, hogy a felperes főhatárrendészként olyan feladatokat is ellátott részben, amelyek a szolgálatparancsnok feladatai; azáltal, hogy a szolgálatparancsnok beosztás magasabb beosztás, mint a főhatárrendész, ebből következően más beosztásba tartozó feladatot látott el.

[28] A Szabályzat 34. pontja szerint szolgálatparancsnoki feladatokat az a rendőr láthat el, aki a határellenőrzéssel kapcsolatos jogszabályokat, közjogi szervezetszabályozó eszközöket ismeri. A normaalkotó tudatosan határozta meg feladatkörként és nem beosztásként ezen feladatok összességét, amelyek nem merítik ki a szolgálatparancsnok beosztásba kinevezettek kötelmeit, illetve ezen feladatok nem az állománytáblázatban megjelenő szolgálatparancsnok feladatai, az kizárólag elnevezésbeli azonosságot mutat. Az, hogy a meglévő beosztáshoz rendelt feladatok vonatkozásában vannak átfedések, nem jelenti azt, hogy azok többletfeladatok is lennének. A Szabályzatban meghatározott azon szolgálatparancsnoki feladatok, amelyeket a főhatárrendész is ellátott, nem jelentettek többletfeladatot a főhatárrendész számára.

[29] A felülvizsgálati kérelemben az alperes támadta a megbízási díj összegével kapcsolatos döntést is. Álláspontja szerint a megbízási díj mértékének megállapításánál nemcsak az adott hónapban teljesített szolgálatok számát kell figyelembe venni, hanem mérlegelni kell a többletfeladat nagyságát, a megbízással járó többletterheket, az ellátandó feladatok bonyolultságát is. Amennyiben az oldalparancsnoki vagy a szolgálatparancsnoki feladatok tekintetében többletfelelősség van a főhatárrendész beosztáshoz tartozó felelősségen túl, úgy az olyan csekély mértékű, hogy legfeljebb 50%-os összegű megbízási díj megítélését indokolhatja.

[30] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen azt kérte, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadásáról határozó 5. számú végzését helyezze hatályon kívül, a kérelem befogadását tagadja meg, és a jogtanácsosi munkadíj alapján 20.000 forint felülvizsgálati perköltségben marasztalja az alperest. Álláspontja szerint a felülvizsgálati kérelem nem felel meg a Kp. 118. § (1)-(2) bekezdésének, mivel kérelmében az alperes csak a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontját jelölte meg, azonban indokolást nem terjesztett elő. Hivatkozott ezzel összefüggésben a Kfv.VII.37.771/2020/2. számú végzésre, amelyben a Kúria azonos alperes által, azonos tényállással és felülvizsgálati kérelemmel összefüggésben rámutatott arra, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságához nem elégséges megjelölni a Kp. hivatkozott szabályait, azokat az indokokat is elő kell tárni, amelyek megteremtik a kérelem és a befogadás közötti oksági kapcsolatot.

[31] Az ügy érdemében a felülvizsgálati ellenkérelem a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. A felperes az alperes marasztalását kérte a jogtanácsosi munkadíj alapján 20.000 forint felülvizsgálati perköltségben.

[32] A felperes mindenképp kiemelte, hogy az elsőfokú eljárás során a felek között a lényeges tényállításokban nem volt vita, az egyező előadásokra tekintettel nem volt szükség további bizonyításra, csak abban az egy kérdésben, hogy minden főhatárrendész látott-e el oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki feladatot. Az alperesi adatszolgáltatás megerősítette, hogy nem minden főhatárrendész végezte el ezeket a feladatokat és az adatok elemzése alapján az is megállapítható volt, hogy a főhatárrendészek közül is az alperes kiválasztása alapján láttak el egyesek ilyen feladatot, jellemzően egy kisebb személyi kör, tehát nem volt általános a főhatárrendészek között sem az oldalparancsnoki, szolgálatparancsnoki feladat. A kiválasztás nem véletlenszerű volt, hanem a kvalifikáltabb feladatokra tekintettel az volt a kijelölés indoka, hogy az alperes a tapasztaltabb, rátermettebb főhatárrendészekkel végeztesse el ezeket a feladatokat.

[33] A másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségnek maradéktalanul eleget tett, az oldalparancsnok feladatait a felek egyező előadása alapján helyesen rögzítette, helyesen állapította meg, hogy a felperes oldalparancsnokként a rőszkei határátkelőhelyen a ki- vagy belépő oldalon 5-10 fős személyi állományért felelt az oldalparancsnoki feladatok elvégzése során, illetve a munkájukat koordinálta és ellenőrizte. A felülvizsgálati kérelem megalapozatlanul kisebbíti az oldalparancsnok feladatait, nem valós az az állítás, hogy szolgálatonként csak 5-10 ügyben döntött az átléptetés jogszerűségéről, ezek száma ennek sokszorososa volt. A felperes szolgálatparancsnokként a teljes személyi állományt koordinálta, ellenőrizte és szükség esetén intézkedett az átcsoportosításokról, bélyegzőket adott ki, adatokat ellenőrzött, napi jelentést tett. Mindezeket megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság akként, hogy az oldalparancsnok, illetve a szolgálatparancsnok magasabb szintű felelősséggel és hatáskörrel elvégzendő feladatkört jelentett. A szélesebb körű feladatok és az utasítási jog szükségszerűen többletfelelősséget eredményeztek.

[34] A szolgálatparancsnoki feladatok esetében a többletfelelősség még hatványozottabban merült fel, hiszen ilyenkor a felperes az átkelőhely teljes személyi állományáért felelt, és nem vitathatóan e beosztás magasabb a főhatárrendészhez képest. A felperes hangsúlyozta, hogy munkaköri leírásai a hivatkozott feladatokat nem tartalmazták, és a Szabályzatból sem lehet következtetni arra, hogy azok a főhatárrendész feladatai közé tartoznának.

[35] A felperes is kiemelte, hogy az alperes a fenti feladatokért korábban megbízási díjat fizetett és ennek megváltoztatására elfogadható magyarázattal nem szolgált. A megbízási díj jogszabályi minimumösszegre való csökkentése sem a feladatok mennyiségével, sem az eltérő beosztásban töltött szolgálatok számával, sem a többletfelelősség mértékével nem lenne arányos. Mivel az eljáró bíróságok mérlegelési jogkörükben döntöttek ezzel összefüggésben, és kirívó okszerűtlenség nem állapítható meg, az alperes ezen felülvizsgálati kérelme sem vezethet eredményre.

A Kúria döntése és jogi indokai

[36] A felülvizsgálati kérelem – az alábbiak szerint – nem megalapozott.

[37] A Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 115. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó 108. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül. Erre figyelemmel azt vizsgálta, hogy a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése, a BM

rendelet 10. § (2) bekezdése, a Szabályzat 34., 35., 39. pontjai, a Korm. rendelet 406. pontja vonatkozásában követtek-e el jogsértést az eljáró bíróságok, továbbá a másodfokú bíróság megsértette-e a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdését, 279. § (1) bekezdését, valamint 265. § (1) bekezdését.

[38] A Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése – amely szerint a hivatásos állomány arra alkalmas tagja átmenetileg megbízható a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával többletfeladatként, és a többletszolgálatért a rendvédelmi illetményalap 50-200%-áig terjedő mértékű díjazásra jogosult – vonatkozásában az eljáró bíróságok helyesen vizsgálták, hogy a felperes által ténylegesen ellátott oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatok a főhatárrendész beosztásához tartoztak, vagy azon túl elvégzett többletfeladatnak minősültek. Ezt az értékelést azonban nem a határrendész beosztású személyekhez viszonyítottan kellett elvégezni, hanem az alperes által foglalkoztatott főhatárrendészekhez mérten. Valamennyi főhatárrendésznek rendelkeznie kellett a Korm. rendelet 406. pontjában megfogalmazott kompetenciákkal, ennek ellenére az alperes nem valamennyi főhatárrendészt bízta meg oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki feladatokkal, ilyen megbízást közülük csak a legtapasztaltabbak, legrátermettebbek kaptak. Ezek a feladatok az általános főhatárrendészi feladatokhoz képest éppen azért minősültek többletfeladatnak, mert az alperes munkaszervezési okokból, a munka gördülékenysége, a határátkelés szervezettebbé tétele érdekében a főhatárrendészek közül kiemelt néhány személyt, hogy egy kisebb csoport, vagy a határátkelőhely teljes állománya felett – a főhatárrendészek esetében meglévő irányítási és utasításadási jogosultságon túl – további döntési, jelentéstételi és szervezési feladatokkal járó vezetői jellegű feladatokkal bízta meg őket.

[39] Helyesen állapította meg ezért az első- és másodfokú bíróság is azt, hogy ezek a pluszfeladatok a főhatárrendészi általános feladatoktól különböztek, és az azt ellátók, így a felperes tekintetében is többletfelelősséget keletkeztettek. Az elsőfokú bíróság az erre vonatkozó megállapításait a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdésének megfelelően ítéletében teljes részletességgel, a bizonyítékok Pp. 279. § (1) bekezdése szerint történő értékelésével indokolta, érvelése zárt logikai láncot képez. Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet annak helyes indokaira hivatkozással hagyta helyben, a másodfokú ítéletnek a Kp. 111. § (2) bekezdésében foglalt speciális kivételszabály alapján nem kellett megfelelnie az alperes által felhívott, az ítélet tartalmára vonatkozó eljárásjogi rendelkezéseknek.

[40] Az alperes alaptalanul sérelmezte azt is, hogy az eljáró bíróságok nem indokolták a főhatárrendész feladatkör és az oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki feladatkör eltérését, mivel az elsőfokú bíróság az ítéletének 2. oldal 5. és 6. bekezdésében részletezte az általános főhatárrendészi feladatokat, és ehhez képest a 7. bekezdésben határozta meg, hogy mik voltak az oldalparancsnoki feladatok is ellátó főhatárrendész felperes többletfadatai. Ugyanígy a szolgálatparancsnoki feladatok vonatkozásában az elsőfokú ítélet 3. oldal 5. bekezdése tartalmazza az általános szolgálatparancsnoki feladatokat, és a 4. és 6. bekezdése rögzíti a felperes által szolgálatparancsnokként a főhatárrendészi feladatokhoz képest ellátott többletfeladatokat.

[41] A jogerős ítélet nem áll ellentétben a Szabályzat 34., 35., 39. pontjaival sem. A Szabályzat 34. és 35. pontja a szolgálatparancsnoki feladat ellátásának a feltételeit és a szolgálatparancsnok feladatait tartalmazza. Az a szabály, hogy szolgálatparancsnoki feladatokat bármely rendőr elláthat, aki a határellenőrzéssel kapcsolatos jogszabályokat, közjogi szervezetszabályozó eszközöket ismeri, és széles körű gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik, nem zárja ki, hogy a szolgálatparancsnoki feladatok ellátása a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti többletfeladatnak minősüljön. A Szabályzat 39. pontja az útlevélező feladatát rögzíti, mely nem képezi akadályát a felperes oldalparancsnoki

munkája többletfeladatként történő értékelésének, mivel a felperes oldalparancsnokként nem pusztán az útlevel kezelésével együtt járó döntési jogosultsággal rendelkezett, hanem az adott forgalmi irányban dolgozó útlevelkezelők, kutatók, biztosítók tevékenységének összehangolását is végezte. A fentiekből okszerűen következik, hogy a felperes az eredeti beosztásán túl, nagyobb felelősségű, fokozottabb igénybevételt jelentő, magasabb kvalifikáltságot feltételező feladatokat látott el.

[42] A megbízási díj mértéke tekintetében kért alperesi felülvizsgálat vonatkozásában a Kúria azt emeli ki, hogy a jogerős ítélet a mérték meghatározása szempontjából releváns tényeket tartalmazza, abból az eljárt bíróságok okszerűen határozták meg a rendvédelmi illetményalap 150%-ában a felperesnek járó megbízási díjat, megtartva a Hszt. 71. § (5) bekezdésében meghatározott jogszabályi korlátokat, valamint a BM rendelet 10. § (2) bekezdését.

[43] A felülvizsgálati kérelem egészével összefüggésben hangsúlyozza a Kúria, hogy ha a bizonyítékok mérlegelésével megállapított tényállás – mint jelen esetben is – nem iratellenes, vagy nem okszerűtlen, a felülvizsgálati eljárásban nem bírálható felül, azaz nem állapítható meg a jogszabálysértés, ha a kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja (BH1993. 768., BH1998. 401.). A perben az első- és másodfokú bíróság valamennyi releváns tényállási elem egyenkénti és összességében történő mérlegelésével foglalt állást abban a kérdésben, hogy a felperes milyen többletfeladatokat látott el, valamint abban, hogy azok mennyiben jelentettek tartalmi eltérést az eredeti beosztástól, és milyen mértékű megbízási díjat eredményeztek, ezért a bizonyítékok értékelésének felülmérlegelésére a Kúria nem látott lehetőséget.

[44] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet – a Kp. 121. § (2) bekezdése alkalmazásával – hatályában fenntartotta.

[45] A Kúria a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében foglalt, a befogadásról szóló 5. sorszámú végzés visszavonására vonatkozó kérelmével összefüggésben arra mutat rá, hogy a hivatkozott Kfv.VII.37.771/2020/2. számú döntés ebben az esetben nem irányadó, a végzésben alapvetően azért került sor a felülvizsgálati kérelem befogadásának a megtagadására, mert a felülvizsgálati kérelem benyújtásakor hatályos Kp. 157. § (4) bekezdése szerint a Kp. 2020. április 1. napjával módosított, a felülvizsgálati kérelmet érintő rendelkezéseit a 2020. július 1. napja előtt meghozott határozatok ellen indított felülvizsgálati eljárásokban nem lehetett alkalmazni. Jelen perben azonban az alperes felülvizsgálati kérelmével érintett ítélet 2020. július 7. napján kelt, ezért a 2020. április 1. napjától hatályos Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontjai, valamint a 117. § (4) bekezdése már alkalmazható volt.

Záró rész

[46] Az alperes a Kp. 35. §-a alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja, 3. § (5) bekezdése alapján köteles a felperes részére a kereseti kérelem korlátaira tekintettel meghatározott felülvizsgálati eljárási költségek megfizetésére.

[47] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték a Kp. 35. §

(1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 102. § (1) bekezdés c) pontja alapján az állam terhén marad.

[48] A felülvizsgálati kérelem elleni további felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[49] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[50] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el [Kp. 115. § (2) bekezdés, 99. § (3) bekezdés, 77. § (1) bekezdés].

Budapest, 2021. június 23.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Bérces Nóra s. k.
előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s. k. bíró